

Od letos v lasti tujcev kar nekaj paradnih konj

Prodaja premoženja *Leta 2012 smo prodali celjski Etol, žalski Juteks, kranjski Savatech, Ljubljanske mlekarnе še čakajo na uraden prevzem*

LJUBLJANA – Turbulentno leto 2012 si bomo zapomnili tudi po prodajah nekaterih domačih podjetij. Tujega lastnika so dobile večinoma proizvodne družbe, ker njihovi domači lastniki, prezadolženi domači finančni holdingi, svojih milijonskih dolgov ne morejo vrniti brez prodaj zdravega dela premoženja.

VANJA TEKAVEC

Predvidoma prve dni januarja naj bi domače banke na svoje račune prejele kupnino od prodaje kranjske gumarske družbe Savatech (964 zaposlenih). Konec novembra jo je za skoraj 70 milijonov evrov kupila češka gumarska skupina ČGS, kar je vrednostno največja prodaja iztekajočega se leta. Prodajalka, kranjska Sava, se s prodajo Savatecha ne poslavlja le od gumarstva, temveč tudi od gorenjske prestolnice, saj se je sedež bančno-turistično-nepremičninskega holdinga po več kot devetdesetih letih iz Kranja preselil v Ljubljano.

Že v prvih mesecih iztekajočega se leta 2012 sta novega lastnika dobila Etol in Terme Maribor. Celjskega proizvajalca arom in eteričnih olj ter njegovih 200 zaposlenih je za 34,6 milijona evrov kupila izraelska družba Frutarom Industries, mariborske terme pa so pristale v rokah ruskega kapitala oziroma družbe Platanus kot nove, 96,02-odstotne lastnice.

S tem prodaj še ni bilo konec. Le dan ali dva po podpisu pogodbe o prodaji Savatecha je bil prodan žalski Juteks, ki ga je prevzel belgijski Beaulieu International Group. Zadnja novica o proizvajalcu talnih oblog s približno 290 zaposlenimi je, da bo njen belgijski kipec iztisnil 196 **malih delničarjev** družbe.

Tako rekoč v isti sapi so se stran oči javnosti začeli pogovori o prodaji

Ljubljanskih mlekarn francoskemu prehranskemu velikanu Lactalis; ta je z družbami NFD Holding, Factor banka, KD Delniški dohodkovni, KD Banka in Sava sklenil dogovor o prodaji deležev v Mlekarnah, a ponudbe za prevzem še ni objavil.

Banke in lastniki z napako

Pri naštetih prodajah je mogoče najti več skupnih imenovalcev. Poleg tega, da so novega lastnika dobila podjetja, ki so zadnja leta redno poslovala blizu pozitivne ničle ali nekatera lastnikom celo prinašala dobiček, so v drugem imenovalcu njihovi prodajalci.

Nekoč pomembni finančni holdingi so danes večinoma finančno shirani ali uradno celo v stečaju, denimo cerkvena Zvon ena in Zvon dva. Drugi, denimo Sava in holding NFD, imajo večino premoženja zastavljene pri domačih ali tujih bankah.

»Za vse navedene prodaje lahko krivdo pripišemo odločevalcem v bankah, ki so bile radodarne s krediti in velikim apetitom največjih lastnikov oziroma upravljavcev finančnih holdingov, ki so kupovali vsepovprek od vžigalic do lokomotive,« je prodaje komentiral predsednik Društva **malih delničarjev** Slovenije Rajko Stankovič.

Danes češki Savatech je zadnja leta veljal za najdobičkonosnejši del kranjske Save, ki jo zdaj do bank bremeni za skoraj 360 milijonov evrov dolgov. Z dobičkom je lani posloval tudi Etol, vendar je zaradi slabitev finančnih naložb ob koncu leta imel bilančno izgubo.

Samo do cerkvenih Zvonov so upniki v stečaju prijaviili za več kot milijardo evrov terjatev, kar je nakopalo resne skrbi več podjetjem, v katerih sta imela holdinga lastniške deleže; denimo domžalskemu Heliosu in njegovim 2500 zaposlenim, ki je podobno kot druga podjetja postal del Zvonove stečajne mase in si ga te dni ogledujejo morebitni kupci. Zvon ena in stečaju lastniško obvladuje tudi Steklarno Rogaška, Zvon

dva v stečaju pa med drugim skoraj 70-odstotno Mladinsko knjigo.

Bo država upočasnila odprodajo premoženja?

Nov časovni načrt za odprodaje domačega premoženja bi lahko zahtevala odločitev ustavnega sodišča glede referendumu o slabi banki in slovenskem državnem holdingu. Po napovedih ministra za finance Janeza Šušteršiča naj bi državni zbor o strategiji odprodaje državnega premoženja odločal že konec januarja, kar postavlja vprašanje, ali bo to prodaje pospešilo ali upočasnilo. Ne nazadnje je prav finančni minister odločitev glede slabe banke in holdinga pogojeval z odprodaji državnega premoženja. »Ker sta zdaj oba razloga za hitenje odpadla, se postavlja vprašanje, ali bo država upočasnila odprodajo državnih deležev,« se sprašuje Stankovič. Podobno se – med vrsticami – sprašuje tudi izvršni direktor skupine Alta Simon Mastnak. »Vse izvedene prodaje domačih podjetij leta 2012 kažejo, da se zasebni lastniki pri prodajah obnašajo precej bolj racionalno kot država, saj jim je glavno merilo pri prodajah cena. Pa tudi, da je lažje opraviti prodajo, če država ni med lastniki. Upati je, da se bo to spremenilo po ustanovitvi slovenskega državnega holdinga,« je poudaril sogovornik. Ne nazadnje si bomo leto 2012 zapomnili tudi po propadu osmega kroga prodaje Mercatorja. »Težava pa je, da imajo nekateri akterji v Sloveniji še vedno moč, da takšne transakcije, kot je prodaja Mercatorja, prepričijo,« je še ugotovil Mastnak.

POVEZANE VSEBINE [...]
delo.si/gospodarstvo

